

ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2012-2013

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ «ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ»

*Τίτλος Εργασίας : «Ελεύθερη Ανάπτυξη της
Προσωπικότητας- Τα Δικαιώματα των Παιδιών»*

ΟΝΟΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ:

1. Μακρυγιάννης Θωμάς
2. Οικονομάκη Εμμανουέλα
3. Παπαδάκη Ελπίδα
4. Πετρακάκη Εύα

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Δεικτάκη Αναστασία , Κοινωνιολόγος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

2.1α. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

2.1β. ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

2.2 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ-ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ

2.3.α. ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

2.3.β. ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

2.4 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΝ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργασία με την οποία ασχολούμαστε έχει θέμα τα ανθρώπινα δικαιώματα. Συγκεκριμένα, θα μελετήσουμε αναλυτικότερα την ελευθερία ανάπτυξης της προσωπικότητας του κάθε ατόμου, και επιπλέον τα δικαιώματα των παιδιών. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να γνωρίζουμε όλοι τα δικαιώματά μας και να επιδιώκουμε την τήρησή τους. Ο σκοπός επομένως αυτής της εργασίας, έχει στόχο την εκμάθηση των δικαιωμάτων αλλά και το κατά πόσο αυτά γίνονται σεβαστά από όλους. Παράλληλα, θα γνωρίσουμε και διάφορες συμβάσεις αλλά και πρόσωπα, καθώς και οργανισμούς, που μάχονται καθημερινά για την «επιβίωση» των δικαιωμάτων εκείνων.

Αρχικά λοιπόν, θα διερευνήσουμε όλα τα παραπάνω. Στο δεύτερο όμως μέρος, θα ασχοληθούμε με μία ερευνητική δραστηριότητα. Συγκεντρώνοντας τα αποτελέσματα από ένα ερωτηματολόγιο, που οι ίδιοι δημιουργήσαμε, θα βγάλουμε ορισμένα συμπεράσματα. Το ερωτηματολόγιο αυτό, με θέμα τα δικαιώματα των παιδιών, μοιράστηκε στα παιδιά του σχολείου μας. Σκοπός μας είναι να διαπιστώσουμε εάν τα παιδιά γνωρίζουν πραγματικά τα δικαιώματά τους, όπως ισχυρίζονται.

Εν τέλει θα δούμε τι αποκομίσαμε συνολικά από αυτή μας την εργασία. Θα αναλογιστούμε τις δυσκολίες που συναντήσαμε και σε πόσο βαθμό συνεργαστήκαμε αρμονικά μεταξύ μας.

2.ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

2.1α. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Δικαίωμα ανάπτυξης της προσωπικότητας ενός ατόμου:

Είναι το δικαίωμα στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας που προστατεύει αυτήν από προσβολές εναντίον της, είτε απειλείται η ίδια η ζωή του ατόμου , είτε η τιμή του, είτε οι ελευθερίες που έχει, όπως η ελευθερία συνείδησης, σκέψης λόγου κλπ .

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν και κάποια όρια τα οποία αν ξεπεραστούν θεωρείται καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος. **«Η άσκηση του δικαιώματος**

απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος». άρθρο 281 Α.Κ

«Η καταχρηστική άσκηση δικαιώματος δεν επιτρέπεται.» Σ25§3

Παραδείγματα κατάχρησης δικαιώματος είναι η ανούσια συνέχιση της απεργίας εργαζομένων ή της κατάληψης στα σχολεία. Οι εργαζόμενοι αλλά και οι μαθητές ενός σχολείου εννοείται ότι έχουν το δικαίωμα να αγωνιστούν εφόσον καταπατώνται τα δικαιώματα τους αλλά μετά από κάποιο χρονικό διάστημα θα πρέπει να σταματήσει αυτό καθώς χάνουν και το δίκιο τους στο τέλος. Τα δικαιώματα της ανάπτυξης την προσωπικότητας ενός ατόμου σε συνδυασμό με τα εργατικά δικαιώματα οδηγούν σε απεργίες (δηλ. σε αποχή των εργαζομένων από την εργασία)

μφωνα με το άρθρο 5 του **Ελληνικού Συντάγματος,**

1. Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη.

2. Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων. Εξαιρέσεις επιτρέπονται στις περιπτώσεις που προβλέπει το διεθνές δίκαιο. Απαγορεύεται η έκδοση αλλοδαπού που διώκεται για τη δράση του υπέρ της ελευθερίας.

3. Η προσωπική ελευθερία είναι απαραβίαστη. Κανένας δεν καταδιώκεται ούτε συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται ούτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο περιορίζεται, παρά μόνο όταν και όπως ορίζει ο νόμος.

**4. Απαγορεύονται ατομικά διοικητικά μέτρα που περιορίζουν σε οποιονδήποτε Έλληνα την ελεύθερη κίνηση ή εγκατάσταση στη Χώρα, καθώς και την ελεύθερη έξοδο και είσοδο σ' αυτήν. Τέτοιου περιεχομένου περιοριστικά μέτρα είναι δυνατόν να επιβληθούν μόνο ως παρεπόμενη ποινή

με απόφαση ποινικού δικαστηρίου, σε εξαιρετικές περιπτώσεις ανάγκης και μόνο για την πρόληψη αξιόποινων πράξεων, όπως νόμος ορίζει.

**5. Καθένας έχει δικαίωμα στην προστασία της υγείας και της γενετικής του ταυτότητας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία κάθε προσώπου έναντι των βιοϊατρικών παρεμβάσεων.

Ερμηνευτική δήλωση: Στην απαγόρευση της παραγράφου 4 δεν περιλαμβάνεται η απαγόρευση της εξόδου με πράξη του εισαγγελέα, εξαιτίας ποινικής δίωξης, ούτε η λήψη μέτρων που επιβάλλονται για την προστασία της δημόσιας υγείας ή της υγείας ασθενών, όπως νόμος ορίζει.

2.1.β. ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι ο πρώτος παγκόσμιος νομικά δεσμευτικός κώδικας για τα δικαιώματα που όλα τα παιδιά πρέπει να απολαμβάνουν. Θέτει στοιχειώδεις αρχές για την ευημερία των παιδιών στα διάφορα στάδια εξέλιξής τους και αποτελείται από 54 άρθρα. Η Σύμβαση ξεκίνησε με πρωτοβουλία της Πολωνικής κυβέρνησης και της UNICEF, υιοθετήθηκε ομόφωνα από τη Γεν. Συνέλευση του ΟΗΕ στις 20 Νοεμβρίου 1989 και τέθηκε σε ισχύ το 1990. Μέχρι σήμερα έχει επικυρωθεί σχεδόν από όλες τις χώρες του κόσμου (εκτός των ΗΠΑ και της Σομαλίας), ενώ στην Ελλάδα επικυρώθηκε το 1992. Τα 54 άρθρα της καλύπτουν όλα τα δικαιώματα των παιδιών που χωρίζονται σε 4 τομείς: Δικαιώματα Επιβίωσης, Ανάπτυξης, Προστασίας και Δικαιώματα Συμμετοχής.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση αυτή, τα δικαιώματα κάθε παιδιού είναι τα παρακάτω:

1. Καθένας κάτω των 18 ετών έχει αυτά τα δικαιώματα.
2. Όλα τα παιδιά έχουν αυτά τα δικαιώματα, ανεξάρτητα από το ποια είναι, που ζουν, τι κάνουν οι γονείς τους, τι γλώσσα μιλάνε, ποια είναι η θρησκεία τους, αν είναι αγόρια ή κορίτσια, ποιες είναι οι παραδόσεις τους, αν έχουν κάποια αναπηρία, αν είναι πλούσια ή φτωχά. Κανένα παιδί δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται άδικα για κανένα λόγο.

3. Όλοι οι ενήλικες πρέπει να κάνουν αυτό που είναι καλύτερο για σένα. Όταν οι μεγάλοι παίρνουν αποφάσεις, πρέπει να σκέφτονται τι συνέπειες θα έχουν αυτές τους οι αποφάσεις για τα παιδιά.
4. Το κράτος έχει ευθύνη να εξασφαλίσει πως τα δικαιώματά σου προστατεύονται. Πρέπει να βοηθήσει την οικογένειά σου να προστατεύει τα δικαιώματά σου και να δημιουργήσει ένα περιβάλλον όπου θα μπορείς να μεγαλώσεις, και να αναπτυχθείς πλήρως.
5. Η οικογένειά σου έχει την ευθύνη να σε βοηθήσει να μάθεις να ασκείς τα δικαιώματά σου και να εξασφαλίσει πως τα δικαιώματά σου προστατεύονται.
6. Έχεις δικαίωμα στη ζωή.
7. Έχεις δικαίωμα να έχεις ένα όνομα και αυτό πρέπει να αναγνωρίζεται επίσης από το κράτος. Έχεις δικαίωμα σε μια εθνικότητα (να ανήκεις σε μια χώρα).
8. Έχεις δικαίωμα σε μια ταυτότητα - ένα επίσημο αρχείο του ποιος/α είσαι. Κανείς δεν πρέπει να στο στερήσει αυτό.
9. Έχεις το δικαίωμα να μένεις με τους γονείς (ή γονέα) σου, εκτός και αν αυτό είναι κακό για σένα. Έχεις το δικαίωμα να ζεις με μια οικογένεια που νοιάζεται για σένα.
10. Αν ζεις σε διαφορετική χώρα από αυτή που μένουν οι γονείς σου, έχεις το δικαίωμα να είστε μαζί στο ίδιο μέρος.
11. Έχεις το δικαίωμα να προστατεύεσαι από απαγωγή.
12. Έχεις το δικαίωμα να πεις τη γνώμη σου και οι μεγάλοι να την ακούν και να την παίρνουν σοβαρά.
13. Έχεις το δικαίωμα να ανακαλύπτεις πράγματα και να μοιράζεσαι τις σκέψεις σου με άλλους, μιλώντας, ζωγραφίζοντας, γράφοντας ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο εκτός και αν αυτός βλάπτει ή προσβάλλει άλλους ανθρώπους.
14. Έχεις το δικαίωμα να επιλέξεις τη δική σου θρησκεία και τα πιστεύω. Οι γονείς σου θα πρέπει να σε βοηθήσουν να αποφασίσεις τι είναι σωστό και τι λάθος και ποιο είναι το καλύτερο για σένα.
15. Έχεις το δικαίωμα να διαλέξεις τους φίλους σου και να συμμετέχεις ή να φτιάξεις ομάδες, φτάνει αυτό να μην βλάπτει άλλους.
16. Έχεις δικαίωμα σεβασμού στην ιδιωτική σου ζωή.

17. Έχεις το δικαίωμα να λαμβάνεις πληροφορίες που είναι σημαντικές για την ευημερία σου, από το ραδιόφωνο, τις εφημερίδες, βιβλία, ηλεκτρονικούς υπολογιστές και άλλες πηγές. Οι ενήλικες πρέπει να βεβαιωθούν πως οι πληροφορίες που λαμβάνεις δεν είναι βλαβερές και να σε βοηθήσουν να βρεις και να καταλάβεις τις πληροφορίες που χρειάζεσαι.
18. Έχεις το δικαίωμα να μεγαλώσεις με τους γονείς (ή γονέα) σου αν αυτό είναι δυνατό.
19. Έχεις το δικαίωμα να προστατεύεσαι από το να πάθεις κακό ή να σε κακομεταχειριστούν, στο σώμα ή το μυαλό.
20. Έχεις το δικαίωμα σε ειδική φροντίδα και βοήθεια αν δεν μπορείς να ζήσεις με τους γονείς σου.
21. Έχεις δικαίωμα σε φροντίδα και προστασία αν σε υιοθετήσουν ή σε αναλάβει ανάδοχη οικογένεια.
22. Έχεις δικαίωμα σε ειδική φροντίδα και βοήθεια αν είναι πρόσφυγας (εάν εξαναγκάστηκες να φύγεις από το σπίτι σου και ζεις σε άλλη χώρα), όπως και σε όλα τα άλλα δικαιώματα αυτής της Σύμβασης.
23. Έχεις δικαίωμα σε ειδική εκπαίδευση και φροντίδα αν έχεις κάποια αναπηρία, καθώς και σε όλα τα άλλα δικαιώματα αυτής της Σύμβασης, ώστε να μπορείς να ζήσεις μια ολοκληρωμένη ζωή.
24. Έχεις δικαίωμα στην καλύτερη δυνατή φροντίδα για την υγεία σου, καθαρό νερό να πεις, θρεπτικό φαγητό, ένα καθαρό και ασφαλές περιβάλλον και τις πληροφορίες που θα σε βοηθήσουν να μείνεις υγιής.
25. Αν ζεις κάτω από τη φροντίδα άλλων ή σε άλλες καταστάσεις μακριά από το σπίτι σου, έχεις δικαίωμα να εξετάζονται τακτικά οι συνθήκες κάτω από τις οποίες ζεις για να φανερωθεί αν είναι οι πιο κατάλληλες.
26. Έχεις δικαίωμα για βοήθεια από το κράτος αν είσαι φτωχός ή βρίσκεσαι σε ανάγκη.
27. Έχεις δικαίωμα σε φαγητό, ρούχα, ένα ασφαλές μέρος να ζήσεις και να ικανοποιούνται οι βασικές σου ανάγκες. Δεν πρέπει να μειονεκτείς με τρόπο που να μην μπορείς να κάνεις πολλά από τα πράγματα που κάνουν τα άλλα τα παιδιά.
28. Έχεις δικαίωμα σε εκπαίδευση καλής ποιότητας. Πρέπει να ενθαρρύνεσαι να πας στο σχολείο μέχρι την υψηλότερη τάξη που μπορείς.

29. Η εκπαίδευσή σου πρέπει να σε βοηθάει να χρησιμοποιείς και να αναπτύξεις το ταλέντο και τις ικανότητές σου. Πρέπει επίσης να σε βοηθάει να μάθεις να ζεις με ειρήνη, να προστατεύεις το περιβάλλον και να σέβεσαι τους άλλους ανθρώπους.
30. Έχεις το δικαίωμα να εξασκείς τις παραδόσεις σου, τη γλώσσα και τη θρησκεία σου - ή όποια άλλη επιλέξεις. Μειονότητες και ιθαγενείς ομάδες χρειάζονται ιδιαίτερη προστασία αυτού του δικαιώματος.
31. Έχεις δικαίωμα στο παιχνίδι και την ξεκούραση.
32. Έχεις δικαίωμα προστασίας από εργασία που σε βλάπτει και που είναι επιβλαβής για την υγεία και την εκπαίδευσή σου. Εάν εργάζεσαι, έχεις το δικαίωμα να είσαι ασφαλής και να πληρώνεσαι ικανοποιητικά.
33. Έχεις δικαίωμα προστασίας από επιβλαβή ναρκωτικά και από το εμπόριο ναρκωτικών.
34. Έχεις δικαίωμα σε μια ζωή ελεύθερη από σεξουαλική κακοποίηση.
35. Κανείς δεν επιτρέπεται να σε απαγάγει ή να σε πουλήσει.
36. Έχεις δικαίωμα προστασίας από κάθε μορφή εκμετάλλευσης.
37. Κανείς δεν επιτρέπεται να σε τιμωρήσει με σκληρό ή επιβλαβή τρόπο.
38. Έχεις δικαίωμα σε προστασία και ελευθερία από τον πόλεμο. Παιδιά κάτω των 15 ετών δεν μπορούν να αναγκαστούν να πάνε στο στρατό ή να συμμετέχουν σε πολέμους.
39. Έχεις δικαίωμα σε βοήθεια αν πληγωθείς, αν παραμεληθείς ή αν σε κακομεταχειρισθούν.
40. Έχεις δικαίωμα σε νομική υποστήριξη και δίκαια αντιμετώπιση από το δικαστικό σύστημα που σέβεται τα δικαιώματά σου.
41. Εάν οι νόμοι της χώρας παρέχουν καλύτερη προστασία στα δικαιώματά σου από ότι τα άρθρα αυτής της Σύμβασης, τότε αυτοί οι νόμοι πρέπει να εφαρμόζονται.
42. Έχεις το δικαίωμα να γνωρίζεις τα δικαιώματά σου! Οι ενήλικες πρέπει να ξέρουν γι' αυτά τα δικαιώματα και να βοηθήσουν και σένα να τα μάθεις επίσης.

2.2 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΞΕΛΙΞΗΣ - ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ

Στην αρχαία Μεσοποταμία μαρτυρούνται από το 2350π.Χ περίπου οι αρχαιότεροι νομικοί κώδικες οι οποίοι περιλάμβαναν σε κάποιο βαθμό την έννοια του δικαιώματος. Ο αρχαιότερος νομικός κώδικας που σώζεται ως σήμερα είναι ο νεοσομερικός Κώδικας του Ουρ-Ναμμού (περ 2050 π.Χ). Στη γνωστότερη σειρά νόμων, τον Κώδικα του Χαμουραμπί (περ. 1780 π.Χ), περιέχονται κανόνες —και ποινές σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων— που ρυθμίζουν μια σειρά από ζητήματα όπως τα δικαιώματα των γυναικών, των παιδιών και των δούλων.

Στους προλόγους αυτών των κωδίκων γίνεται επίκληση στους Μεσοποταμίους θεούς με σκοπό την θεϊκή επικύρωση. Η προέλευση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις κοινωνίες συχνά πηγάζει από θρησκευτικά ιερά κείμενα. Οι Βέδες, η Βίβλος, το Κοράνι και τα Ανάλεκτα του Κομφούκιου είναι μεταξύ των αρχαίων γραπτών πηγών που πραγματεύονται ζητήματα όπως τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του ατόμου. Παρόμοια, ποικίλες φιλοσοφικές ιδέες περιλάμβαναν αντιλήψεις που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως ανθρώπινα δικαιώματα.

Αξιοσημείωτη θέση στο ιστορικό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχει ο Κύλινδρος του Κύρου του 539 π.Χ ο οποίος έχει περιγραφεί ως «η πρώτη διακήρυξη ανθρωπίνων δικαιωμάτων» της ιστορίας. Τα Ήδικτα (Διατάγματα) του αυτοκράτορα Ασόκα της Ινδίας (272-231 π.Χ) που αποτελούν κοινωνικές και ηθικές εφαρμογές αρχών του Βουδισμού. Το Σύνταγμα της Μεδίνας του 622 μ.Χ, το οποίο συντάχθηκε από τον Μωάμεθ, αποτέλεσε επίσημη συμφωνία μεταξύ των φυλών που ζούσαν στη Μεδίνα και περιλάμβανε Μουσουλμάνους, Εβραίους και παγανιστές. Η αγγλική Magna Carta του 1215 έπαιξε ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην ιστορία της αγγλικής νομοθεσίας, αλλά και στη σύγχρονη διεθνή και συνταγματική νομοθεσία.

Πολλοί από τους σύγχρονους νόμους και οι περισσότερες από τις σύγχρονες ερμηνείες περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων προέρχονται από την σχετικά πρόσφατη ιστορία. Η αγγλική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων (Bill of Rights) του 1689 καθιστούσε παράνομες μια σειρά καταπιεστικών κρατικών ενεργειών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Δύο σημαντικές επαναστάσεις έλαβαν

χώρα κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα, η μία στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1776 και η άλλη στη Γαλλία το 1789, οι οποίες οδήγησαν στην υιοθέτηση της Διακήρυξης της Ανεξαρτησίας των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη αντίστοιχα, κατοχυρώνοντας ορισμένα βασικά δικαιώματα. Επιπρόσθετα, η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων της Βιρτζίνια του 1776 καθιέρωσε κάποια θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες.

Ακολούθησε η πρόοδος στη φιλοσοφία περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων από φιλοσόφους όπως ο Αμερικανός Τόμας Πέιν, ο Άγγλος Τζον Στιούαρτ Μιλ και ο Γερμανός Γκέοργκ Χέγκελ κατά τη διάρκεια του 18ου και του 19ου αιώνα. Ο όρος «ανθρώπινα δικαιώματα» ήρθε σε ύπαρξη πιθανώς στην περίοδο μεταξύ του έργου Δικαιώματα του Ανθρώπου του Πέιν και των κειμένων του Γουίλιαμ Λόιντ Γκάρισον στην εφημερίδα The Liberator ο οποίος έγραψε ότι προσπαθούσε να στρατεύσει τους αναγνώστες του «στο μεγάλο αγώνα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων».

Σπουδαίες Διεθνείς Διακηρύξεις Των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

- ♦ **Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη (1789):**
Το 1789 ο λαός της Γαλλίας επέφερε την κατάργηση της απόλυτης μοναρχίας και δημιούργησε τις προϋποθέσεις για την καθιέρωση της πρώτης Γαλλικής Δημοκρατίας. Έξι μόλις εβδομάδες μετά την κατάληψη της Βασίλης και τρεις εβδομάδες μετά την κατάργηση της φεουδαρχίας, η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη (Γαλλικά: Déclaration des droits de l'Homme et du citoyen) υιοθετήθηκε από την Εθνική Συνταγματική Συνέλευση ως το πρώτο βήμα για τη σύνταξη του συντάγματος της Γαλλικής Δημοκρατίας.

Η Διακήρυξη δηλώνει ότι εγγυάται για όλους τους πολίτες τα δικαιώματα «της ελευθερίας, της περιουσίας, της ασφάλειας και της αντίστασης κατά της καταπίεσης». Διατυπώνει την άποψη ότι η ανάγκη για την ύπαρξη νομοθεσίας προέρχεται από το γεγονός ότι «...η άσκηση των φυσικών δικαιωμάτων κάθε ανθρώπου περιορίζεται μόνο από την εξασφάλιση ότι και τα άλλα μέλη της κοινωνίας απολαμβάνουν των ίδιων δικαιωμάτων». Έτσι, η Διακήρυξη θεωρεί

το νόμο ως «έκφραση της γενικής θέλησης» που σκοπό έχει την προώθηση της ισότητας έναντι των δικαιωμάτων και την απαγόρευση «μόνο των πράξεων εκείνων οι οποίες είναι επιβλαβείς για την κοινωνία».

♦ **Η Πρώτη Συνθήκη της Γενεύης(1864):** Το 1864, δεκαέξι Ευρωπαϊκές χώρες παρέστησαν σε μια συνέλευση στη Γενεύη, κατόπιν προσκλήσεως του Ελβετικού Ομοσπονδιακού Συμβουλίου με πρωτοβουλία της Επιτροπής της Γενεύης. Η διπλωματική διάσκεψη έγινε με σκοπό την υιοθέτηση συνθήκης για τη μεταχείριση των τραυματιών πολέμου.

Οι κύριες αρχές που διατυπώθηκαν σ' αυτή τη Συνθήκη και διατηρήθηκαν από τις επόμενες Συνθήκες της Γενεύης προβλέπουν την υποχρέωση εκτεταμένης περίθαλψης στο ασθενές και τραυματισμένο στρατιωτικό προσωπικό με σεβασμό και χωρίς διακρίσεις, καθώς και την υιοθέτηση χαρακτηριστικής ένδειξης στις στολές του ιατρικού προσωπικού μεταφοράς και τον εξοπλισμό με το σήμα ενός κόκκινου σταυρού σε λευκό φόντο.

2.3.α. ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η προσωπική ελευθερία είναι απαραβίαστη. Κανένας δεν καταδιώκεται ούτε συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται ούτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο περιορίζεται, παρά μόνο όταν και όπως ορίζει ο νόμος σύλληψη ή φυλάκιση. Τα βασανιστήρια ,οποιαδήποτε σωματική κάκωση, βλάβη υγείας, ή άσκηση ψυχολογικής βίας, καθώς και κάθε άλλη προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας απαγορεύονται και τιμωρούνται, όπως ο νόμος ορίζει.

Η προσωπική ελευθερία του ανθρώπου είναι υλική, πνευματική και κοινωνική. Και στις τρεις εκφάνσεις της μπορούμε να αναγνωρίσουμε το σεβασμό που πρέπει να έχουν από τους υπόλοιπους ανθρώπους του κοινωνικού συνόλου, από την οικογένειά τους και από το κράτος, καθώς και την προστασία της ελευθερίας τους από το κράτος. Όλοι οι άνθρωποι πρέπει να είναι ελεύθεροι, να μην είναι υπόδουλοι σε κανέναν. Η

ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας αποτελεί αντικειμενική αρχή και θεμελιώδες μητρικό δικαίωμα «Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους.....», τονίζοντας κατά αυτόν τον τρόπο ότι η «εν γένει προσωπική ελευθερία» είναι ένα πανανθρώπινο δικαίωμα με διάκριση ανάμεσα στους ημεδαπούς και αλλοδαπούς μόνο στην ελευθερία κινήσεως και εγκαταστάσεως.

Περιπτώσεις παραβιάσεων της ελευθερίας ανάπτυξης της προσωπικότητας:

- Η απαξίωση της ανθρώπινης ζωής (θύματα από εμφύλιες συρράξεις και πολέμους, η θανατική ποινή, οι εξωδικαστικές εκτελέσεις, οι γενοκτονίες και οι εθνοκαθάρσεις, η παιδική θνησιμότητα, οι θάνατοι από πείνα, η έλλειψη πόσιμου νερού ή ασθένειες στον Τρίτο Κόσμο).
- Η στέρηση βασικών δικαιωμάτων από ομάδες πληθυσμού και ο κοινωνικός αποκλεισμός τους. Εξαιτίας της άνιση κατανομής του χρήματος, της ελλιπούς μόρφωσης και της απουσίας κρατικών δικτύων υποστήριξης, υπάρχει μερίδα του πληθυσμού που είναι κοινωνικά αποκλεισμένα, αφού στερείται τα βασικά αγαθά όπως ανάπηροι, αποφυλακισμένοι, τοξικομανείς, φυλετικές ή θρησκευτικές μειονότητες, μακροχρόνια άνεργοι.
- Οι διακρίσεις εις βάρος ατόμων για τις πεποιθήσεις τους, την εθνική τους προέλευση, τη γλώσσα, τη θρησκεία τους, το χρώμα τους ή το φύλο τους (κοινωνικός ρατσισμός, υποβαθμισμένη θέση της γυναίκας, περιθωριοποίηση μειονοτήτων).
- Οι πρόσφυγες, οι οικονομικοί μετανάστες και η άθλια περιπλάνησή τους σε όλο τον πλανήτη (υφίστανται οικονομική εκμετάλλευση, βιώνουν την καχυποψία και την περιθωριοποίηση από τους ντόπιους, ζουν σε άσχημες συνθήκες, υφίστανται θρησκευτική καταπίεση, έχουν ελάχιστες εκπαιδευτικές ευκαιρίες).

- Τα βασανιστήρια, η κακομεταχείριση, οι κρατήσεις και η φυλάκιση χωρίς δίκη ή με ανέντιμες δίκες, οι διώξεις αντιφρονούντων.
- Η καταπάτηση και αφαίρεση πολιτικών και κοινωνικών ελευθεριών με διάφορα προσχήματα. Για παράδειγμα, η διογκούμενη βία και εγκληματικότητα προκαλεί φόβο και ανασφάλεια στους πολίτες που ανέχονται την περιστολή των δικαιωμάτων τους και αποδέχονται την αστυνόμευση, τις υπερεξουσίες των διωκτικών μηχανισμών, τις κάμερες παρακολούθησης ή ακόμη και νόμους που περιστέλλουν τα δικαιώματα.
- Η εργασιακή εκμετάλλευση, που οδηγεί σε σύγχρονες μορφές δουλείας.
- Η σεξουαλική εκμετάλλευση και η πορνεία.
- Η απάνθρωπη εκμετάλλευση των παιδιών (παιδική εργασία, παιδική πορνεία λόγω φτώχειας και απουσίας νομοθετικού πλαισίου προστασίας, στρατολόγηση παιδιών σε πολέμους).
- Η στέρηση του βασικού δικαιώματος του ανθρώπου να ζει σε ένα καθαρό φυσικό περιβάλλον (ως συνέπεια του οικολογικού αδιεξόδου από την κατασπατάληση των φυσικών πόρων, τις μεταλλαγμένες τροφές, εξαιτίας ποικίλων οικονομικών συμφερόντων).
- Η παραβίαση της ιδιωτικής ζωής. Με τη βοήθεια της τεχνολογίας, γίνονται προσβάσιμα σε τρίτους προσωπικά στοιχεία, όπως οι θρησκευτικές πεποιθήσεις, οι συναλλαγές, οι μετακινήσεις, η κατάσταση της υγείας και αποθηκεύονται σε βάσεις δεδομένων επιχειρήσεων, τραπεζών, αεροπορικών εταιρειών.
- Η προσβολή της προσωπικότητας τόσο των απλών ανθρώπων (εμπορευματοποίηση του ανθρώπινου πόνου, εκμετάλλευση μιας ανάγκης, του χαμηλού πνευματικού επιπέδου, της συμπλεγματικής συμπεριφοράς, της επιθυμίας για εφήμερη δημοσιότητα και

αναγνωρισιμότητα κυρίως μέσα από εκπομπές τύπου ριάλιτι) όσο και των δημοσίων ή «επώνυμων» προσώπων (διαπόμπευση υπολήψεων με σκοπό την τηλεθέαση).

- Η υπονόμηση της πνευματικής ελευθερίας από ελεγχόμενα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (κατευθυνόμενη και μονομερής ενημέρωση, που συντελεί στον αποπροσανατολισμό και χειραγώγηση της κοινής γνώμης).

Είναι ευνόητο πως οι παραβιάσεις αυτές αφορούν τόσο τον «πολιτισμένο» δυτικό κόσμο αλλά σε μεγαλύτερο, βέβαια, βαθμό τον αναπτυσσόμενο Τρίτο Κόσμο.

2.3. β. ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Εκατοντάδες εκατομμύρια παιδιά σε όλο τον κόσμο είναι θύματα εκμετάλλευσης, κακοποίησης και βίας κάθε χρόνο. Γίνονται θύματα διακίνησης σε δίκτυα πορνείας. Πωλούνται για εξαναγκαστική εργασία ή και άλλες μορφές δουλείας. Απάγονται από τα σπίτια τους και τα σχολεία τους και στρατολογούνται σε ένοπλες ομάδες.

Τι δείχνουν τα στοιχεία της [UNICEF](#)

Κόσμος

Έκθεση της UNICEF με τίτλο «**Η γενιά του 2025 και μετέπειτα**» επισημαίνει: Το ποσοστό και ο αριθμός των παιδιών που ζουν στις φτωχότερες χώρες και περιοχές του κόσμου θα συνεχίσουν να αυξάνονται με ταχείς ρυθμούς. Μεταξύ των χωρών, θα εξακολουθήσει να υπάρχει μια αυξανόμενη συγκέντρωση των θανάτων παιδιών κάτω των 5 ετών στην υποσαχάρια Αφρική, σε θύλακες φτώχειας και περιθωριοποίησης σε πυκνοκατοικημένες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος χώρες και στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες. Εντός των χωρών, είναι πιθανό να υπάρχει μία αυξανόμενη συγκέντρωση θανάτων παιδιών κάτω των 5 ετών στις φτωχές και περιθωριοποιημένες επαρχίες, νοικοκυριά και κοινωνικές ομάδες.

Ελλάδα

Η Ελληνική Εθνική Επιτροπή μέσα από την έκθεσή της για την κατάσταση των παιδιών στην Ελλάδα, έχει κάνει πρόσφατα κρίσιμες επισημάνσεις για την κατάσταση των δικαιωμάτων των παιδιών στη χώρα μας, όπως: Τα παιδιά στην Ελλάδα σήμερα αποτελούν μια ηλικιακή μειονότητα σε ένα πληθυσμό που διαρκώς γερνάει (μειώθηκαν από 32% του συνολικού πληθυσμού το 1961 σε 17,4% το 2011). Οι ανήλικοι κάτω από το όριο της φτώχειας στην Ελλάδα υπολογίζονται σε 439.000 (Eurostat, 2010).

Μεταξύ των φτωχών νοικοκυριών με παιδιά, το 21,6% είναι οικονομικά αδύναμα για διατροφή με κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας και το 37,1% δεν έχει ικανοποιητική θέρμανση. Το 81,5% των φτωχών νοικοκυριών με παιδιά έχουν αδυναμία πληρωμής μιας εβδομάδας διακοπών (Eurostat, 2010). Στα νοικοκυριά με παιδιά έως 16 ετών το 16,8% του εισοδήματος πηγαίνει στα είδη διατροφής, το 13% στις μεταφορές, το 10,4% στη στέγαση, ύδρευση κ.λπ. της κατοικίας, το 6,1% σε αναψυχή πολιτισμό και το 5,9% στην εκπαίδευση. Η αποτελεσματικότητα των δαπανών για την κοινωνική προστασία στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του αποκλεισμού δεν είναι ικανοποιητική. Ενώ οι δαπάνες αυξάνονταν (15% τα τελευταία 15 χρόνια), το ποσοστό των Ελλήνων που ζούσαν κάτω από το όριο φτώχειας παρέμεινε σταθερό. Τα παιδιά στην Ελλάδα ζουν σε ένα περισσότερο βίαιο περιβάλλον. Από το 2008 μέχρι το 2010, η εγκληματικότητα στην χώρα αυξήθηκε πάνω από 40%, ενώ και για το 2011 αναμένεται περαιτέρω αύξηση. Ο σχολικός εκφοβισμός έχει αυξηθεί 74% από 2002 μέχρι το 2010. Ταυτόχρονα, έχει σημειωθεί και αύξηση της εγκληματικότητας ανηλίκων.

2.4 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΥΝ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ελληνικοί

- ◆ **Ο Συνήγορος του Πολίτη:** Ένα από τα τμήματα του Συνηγόρου του Πολίτη είναι ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού που έχει αναλάβει το ρόλο του **Συνηγόρου του Παιδιού** στην Ελλάδα. Λειτουργεί από τον Ιούλιο του 2003 και αποστολή του είναι να υπερασπίζει τα δικαιώματα των ανηλίκων, δηλαδή όλων των αγοριών και κοριτσιών έως 18 χρόνων.
- ◆ **Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού:** Το Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού ιδρύθηκε το 2004 με στόχο να αναλάβει πρωτοβουλίες και να συμμετέχει σε δράσεις για την προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού στη χώρα μας και στην Ευρώπη. Ήδη από τις αρχές του 2000 είχε ενεργοποιηθεί μια Ομάδα πολιτών, εκπαιδευτικών, γονιών, παιδιών, βουλευτών και ευρωβουλευτών με δράσεις και πρωτοβουλίες που αφορούσαν τα Δικαιώματα του Παιδιού.
- ◆ **Η «Κιβωτός του Κόσμου»** είναι Μη Κερδοσκοπικός Οργανισμός Ειδικής Μέριμνας και Προστασίας Μητέρας και Παιδιού, που δραστηριοποιείται πάνω στη μέριμνα παιδιών που ζούσαν σε συνθήκες παραμέλησης και εγκατάλειψης, χωρίς ιατρική φροντίδα, χωρίς μέλλον, τα περισσότερα από μονογονεϊκές οικογένειες, και πολλά χωρίς γονείς. Η «Κιβωτός του Κόσμου» ιδρύθηκε το 1998 από έναν εικοσιεξάχρονο ιερέα, τον πατέρα Αντώνιο Παπανικολάου με όπλα την αγάπη του για τα παιδιά και την επιθυμία του για τη δημιουργία μιας φωλιάς στοργής και φροντίδας για τα παιδιά αυτά της «άλλης» Αθήνας. Παιδιά που βίωναν καθημερινά την εγκατάλειψη, την αδιαφορία, το ρατσισμό και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε μία από τις πιο υποβαθμισμένες περιοχές της Αθήνας, την Ακαδημία Πλάτωνος. Βλέποντας την ανείπωτη φτώχεια και την εξαθλίωση των παιδιών αυτών ο πατέρας Αντώνιος δε δίστασε να αφιερώσει τη ζωή του σε αυτό το έργο που εκτός από έργο αγάπης είναι για εκείνον έργο ζωής.
- ◆ **Το Χαμόγελο του παιδιού** είναι εθελοντικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός που λειτουργεί στην Ελλάδα, με στόχο την προάσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών και την αντιμετώπιση καθημερινών προβλημάτων τους. Η δράση του περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη φιλοξενία παιδιών που βρίσκονται σε κίνδυνο, την τηλεφωνική υποστήριξή τους, προγράμματα συμβουλευτικής και κοινωνικής ένταξής του, την ενίσχυση

οικογενειών που τελούν σε ένδεια, καθώς και τη διοργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης ή πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων.

Διεθνείς

- ♦ Η **UNICEF** (Ταμείο Παιδιών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών), δημιουργήθηκε από την γενική συνέλευση του [Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών](#), στις 11 Δεκεμβρίου 1946. Γενικός στόχος της είναι η παροχή μακροπρόθεσμης ανθρωπιστικής βοήθειας σε παιδιά και μητέρες που ζουν σε αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και η στήριξη σχετικών αναπτυξιακών προγραμμάτων. Το 1953 η UNICEF έγινε μόνιμο μέλος του συστήματος του Ο.Η.Ε. και έχει την έδρα της στην [Νέα Υόρκη](#). Τα κύρια έσοδα της UNICEF προέρχονται από κυβερνήσεις κρατών, καθώς και ιδιώτες και ανέρχονταν για το 2006 στα 2.781.000.000 [δολάρια](#) Η.Π.Α.. Το 1965 της απονεμήθηκε το [Νόμπελ](#) ειρήνης. Η UNICEF διαθέτει γραφεία σε πάνω από 200 χώρες, τα οποία υπάγονται οργανικά σε 7 επί μέρους γεωγραφικούς τομείς. Η διοίκηση ασκείται από την έδρα στην Νέα Υόρκη. Σε αντίθεση με [μη κυβερνητικές οργανώσεις](#) ανάλογου ανθρωπιστικού χαρακτήρα, η UNICEF είναι διακυβερνητικός οργανισμός και έτσι υπολογίσιμος για τις κυβερνήσεις των κρατών. Αυτό το χαρακτηριστικό προσφέρει επιπλέον δυνατότητες και ευελιξία για δραστηριοποίηση σε κάθε χώρα, αλλά μπορεί σε μεμονωμένες περιπτώσεις να αποτελέσει και εμπόδιο σε χώρες με ολοκληρωτικό καθεστώς.
- ♦ Η Μπέτι Ουίλιαμς (22 Μαΐου [1943](#) -) ηγείται της Διεθνούς Οργάνωσης για τα Παιδιά (**Global Children's Foundation**) και είναι πρόεδρος του Ιδρύματος Υποστήριξης των Παιδιών του Κόσμου (World Centers of Compassion for Children International).

3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Με αφορμή την θεματολογία της εργασίας αυτής, δημιουργήσαμε ένα ερωτηματολόγιο γύρω από τα δικαιώματα των παιδιών. Αυτό λοιπόν, μοιράστηκε σε 50 μαθητές της Α και Β Λυκείου σχολείου μας ηλικίας 15-17 ετών.

Σκοπός μας ήταν να διαπιστώσουμε τις γνώσεις των παιδιών πάνω στα δικαιώματά τους. Με αυτόν τον τρόπο, συγκεντρώσαμε τα σπουδαιότερα ερωτήματα και βάσει των αποτελεσμάτων τους δημιουργήσαμε ορισμένα διαγράμματα. Πριν φτάσουμε όμως στο σημείο αυτό, μελετήσαμε και εργαστήκαμε στα δικαιώματα των παιδιών ώστε να μπορούμε να προσθέσουμε όσο το δυνατόν πιο προσιτές ερωτήσεις. Συναντήσαμε κάποιες δυσκολίες στον τρόπο διατύπωσης των ερωτήσεων, παρ' ολ' αυτά καταφέραμε να βγάλουμε ένα αξιοπρεπές αποτέλεσμα. *Βέβαια δεν πρέπει αν είμαστε και απόλυτα σίγουροι για τα αποτελέσματα καθώς από αδιαφορία και βιασύνη ορισμένοι μαθητές έγραφαν πολλές φορές πράγματα που ξέρουν και οι ίδιοι ότι δεν ισχύουν.*

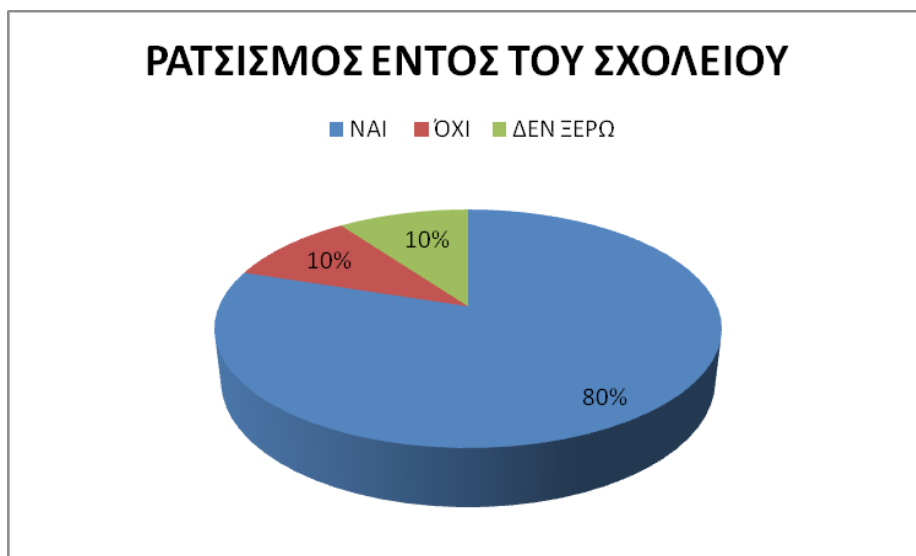
Παρακάτω, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των σημαντικότερων ερωτήσεων με τα αντίστοιχα ποσοστά των 50 μαθητών που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1: Το 90% γνωρίζει τα δικαιώματα για την θρησκεία.

ΕΡΩΤΗΣΗ 12: Πολύ μεγάλο ποσοστό (80%) δήλωσε ότι έχει βιώσει ρατσισμό μέσα στο σχολείο. Αυτό είναι αξιοπρόσεχτο!

ΕΡΩΤΗΣΗ 13:

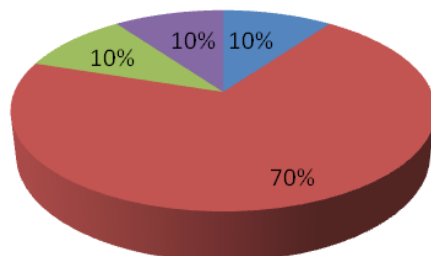

Βλέπουμε το αρκετά μεγάλο ποσοστό καταπατησης των δικαιωμάτων μέσα στο σχολείο, σύμφωνα με τις απαντήσεις των μαθητών στην ερώτηση «**Έχει καταπατηθεί κάποιο δικαίωμα στον χώρο του σχολείου;**»

ΕΡΩΤΗΣΗ 17: Οι απαντήσεις είναι αρκετά σαφείς. Το μεγαλύτερο ποσοστό μαθητών δήλωσε ότι συχνά οι αποφάσεις που λαμβάνονται στο σχολείο είναι δημοκρατικές. Αν και στην ερώτηση για το αν έχουν βιώσει κάποιο ρατσισμό μέσα στο σχολείο πολύ μεγάλο ποσοστό απάντησε ναι. Όμως σε αυτή την ερώτηση μόνο το 10% δήλωσε ότι ποτέ δεν υπήρξε δημοκρατία στην λήψη αποφάσεων.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΛΗΨΕΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

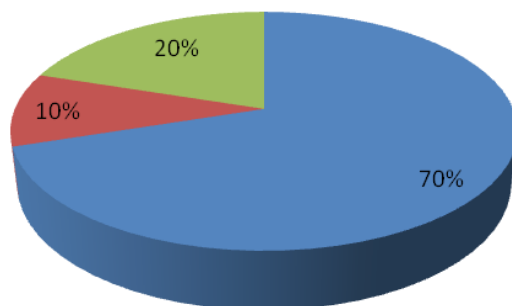
■ ΠΟΤΕ ■ ΣΥΧΝΑ ■ ΠΟΛΥ ΣΥΧΝΑ ■ ΠΑΝΤΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ 18: Είναι πολύ ικανοποιητικό που το 70% γνωρίζει κάποιο ανθρώπινο δικαίωμα, υπάρχει όμως και ένα 20 % που δεν ξέρει κανένα ανθρώπινο δικαίωμα.

ΓΝΩΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

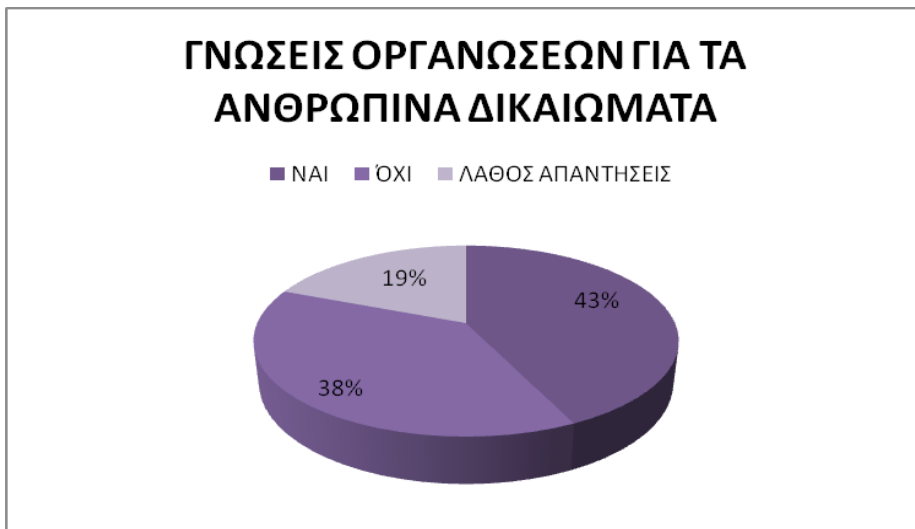
■ ΝΑΙ ■ ΌΧΙ ■ ΔΕΝ ΞΕΡΩ

ΕΡΩΤΗΣΗ 19: Η πλειοψηφία γνωρίζει έγγραφα που διακηρύσσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα. Γεγονός που δείχνει ότι είναι ενημερωμένοι. Οι ερωτήσεις 18 και 19 έχουν σχεδόν το ίδιο ποσοστό όσον αφορά την γνώση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εγγράφων που έχουν να κάνουν με τα δικαιώματα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 20: Σε αυτή την ερώτηση το 19% έδωσε λάθος απαντήσεις, το 43% γνωρίζει από οργανώσεις ενώ το 38% δεν ξέρει καμία. Είναι πολύ περίεργο που σε αυτή την ερώτηση το **57% συνολικά** (19% + 38%) δεν ήξεραν οργανώσεις που μάχονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα ενώ ξέρουν έγγραφα για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

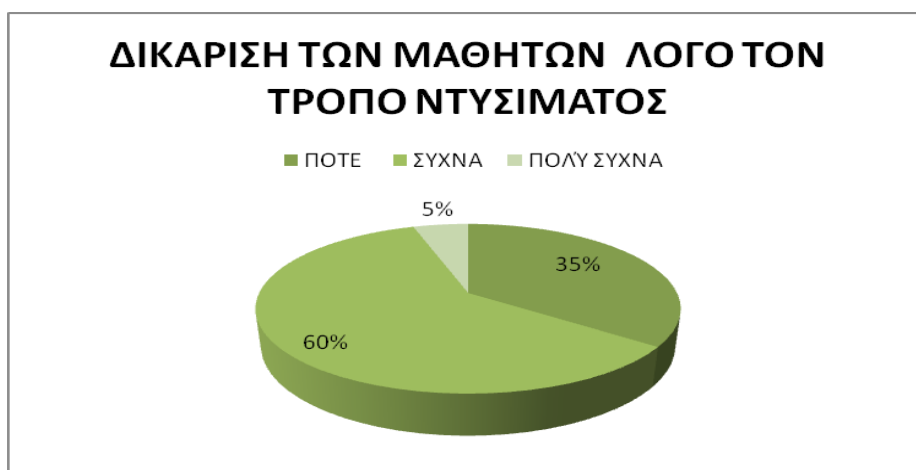
ΕΡΩΤΗΣΗ 10: Είναι κάπως αναμενόμενο το αποτέλεσμα της ερώτησης γι' αυτό και το 99 % γνωρίζει τα δικαιώματα του για τον ελεύθερο χρόνο. Το 1 % απάντησε ότι δεν ξέρει.

ΕΡΩΤΗΣΗ 11: Το μεγαλύτερο ποσοστό (80%) ξέρει ό,τι όταν οι γονείς ενός παιδιού είναι ανάκανοι να το μεγαλώσουν λόγω κάποιου εθισμού, τότε το παιδί αυτό μπορεί να απομακρυνθεί από αυτούς.

ΕΡΩΤΗΣΗ 14: Το 60% δήλωσε ότι έχει βιώσει διακρίσεις μέσα στο σχολείο. Βέβαια στη ερώτηση 17 το μεγαλύτερο ποσοστό δήλωσε ότι συνήθως οι αποφάσεις λαμβάνονται δημοκρατικά στο σχολείο. Άρα οι απαντήσεις τους αντιφάσκουν.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όσο αφορά στην προστασία των Δικαιωμάτων των Παιδιών, τα στοιχεία της UNICEF από όλο τον κόσμο δείχνουν ότι έχουν επιτευχθεί **σημαντικές προόδους**. Παρά τις αξιοσημείωτες προόδους, **παραμένουν όμως ακόμα σημαντικές προκλήσεις και ανισότητες**. Παρά τα διεθνή κείμενα προστασίας των παιδιών, που σε πολλές χώρες αποτελούν κενό γράμμα, εκατομμύρια παιδιά εξακολουθούν να υποφέρουν από τη φτώχεια και να στερούνται της στοιχειώδους σχολικής εκπαίδευσης, εκατοντάδες χιλιάδες υφίστανται τις τραγικές συνέπειες συρράξεων και οικονομικού χάους, δεκάδες χιλιάδες ακρωτηριάζονται στους πολέμους και πολλά ακόμη ορφανεύουν ή και σκοτώνονται από τον ιό του AIDS και από άλλες ασθένειες. Τα στοιχεία και οι αριθμοί είναι καταπέλτης στο εφησυχασμό της συνείδησης.

Όσο αφορά τα αποτελέσματα της ερευνητικής μας δραστηριότητας, από την επεξεργασία των απαντήσεων του ερωτηματολογίου που διεξάγαμε, συμπεραίνουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των μαθητών ήξερε σε σημαντικό βαθμό τα δικαιώματά του, γεγονός που είναι πολύ σημαντικό για την ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών του σχολείου μας και την εξέλιξη της πορείας τους στην ενεργό ζωή.

Από την άλλη πλευρά όμως, δεν ήταν λίγες οι φορές που οι απαντήσεις τους ήταν αντικρουόμενες καθώς απαντούσαν μάλλον στην τύχη. Αυτό ήταν λίγο απογοητευτικό, διότι δεν αναγνώρισαν την προσπάθειά μας.

Το πιο δύσκολα κομμάτια ήταν 1) η συγκέντρωση των αποτελεσμάτων από το ερωτηματολόγιο 2) Η θεωρητική ανάπτυξη της εργασίας μας. Αλλά παρά ταύτα τα καταφέραμε και βγάλαμε εις πέρας την εργασία με μεθοδικότητα και συνεργασία. Ο καθένας ανέλαβε ένα μέρος και στο τέλος τα συγκεντρώσαμε και κάναμε τις τελικές αλλαγές.

Αυτό που αξίζει να αναφέρουμε είναι ότι από αυτή την εργασία μάθαμε και εμείς πολλά που δεν ξέραμε για τα δικαιώματά μας. Αναζητώντας καταφέραμε να καταλάβουμε και εμείς να λειτουργούμε συλλογικά.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

- www.madata.gr
- <http://www.zougla.gr/kosmos/article/i-pagosmia-imerag-gia-ta-dikeomata-tou-pediou>
- <http://www.0-18.gr/>
- <http://www.ddp.org.gr>

Η κύρια πηγή πληροφοριών μας ήταν το διαδίκτυο:

- <http://istoria.exnet.gr/syntaxma/108---/1674-----.html>
- <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1>
- <http://www.unicef.gr/symbps.php>
- <http://www.0-18.gr/gia-paidia/ta-dikaiomata-soy>
- <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%AF>
- http://to-dialeimma.blogspot.gr/2011/02/blog-post_12.html
- http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B8%CF%81%CF%8E%CF%80%CE%B9%CE%BD%CE%B1_%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1

Αξιοποιήσαμε επίσης:

- Βιβλιάρaki για το Συνήγορο του Παιδιού

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Για να διαπιστώσεις και να διαπιστώσουμε αν ξέρεις τα δικαιώματα σου

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Είμαστε μια ομάδα μαθητών της Α΄ τάξης του σχολείου μας και κάνουμε μια έρευνα στα πλαίσια του Project για τα «Ανθρώπινα Δικαιώματα». Σας παρακαλούμε να μας βοηθήσετε σ' αυτή την προσπάθεια απαντώντας ανώνυμα με ακρίβεια και ειλικρίνεια.

ΦΥΛΟ: Αγόρι Κορίτσι , ΗΛΙΚΙΑ: ..... ΤΑΞΗ.....

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ .....

---

1. Ένα δεκάχρονο παιδί έχει δικαίωμα να επιλέξει τη θρησκεία του?
Ναι Όχι Δεν ξέρω
2. Έχει δικαίωμα ένας 15χρονος να δουλέψει νόμιμα σε μια καφετέρια?
Ναι Όχι Δεν ξέρω
3. Έχει δικαίωμα ένας 13χρονος να πουλήσει το ποδήλατό του?
Ναι Όχι Δεν ξέρω
4. Έχει δικαίωμα ένας 16χρονος να απαιτήσει από τους γονείς του να του δίνουν χαρτζιλίκι?
Ναι Όχι Δεν ξέρω
5. Έχει δικαίωμα ένας 16χρονος να κάνει μήνυση σε κάποιον που τον έβλαψε?
Ναι Όχι Δεν ξέρω
6. Έχει δικαίωμα ένας έφηβος να υπερασπιστεί τον εαυτό του στο δικαστήριο;

Ναι Όχι Δεν ξέρω

7. Έχει δικαίωμα μια 16χρονη να ζητήσει αποζημίωση από ένα κανάλι που πρόβαλε εικόνες και πληροφορίες από τη ζωή της χωρίς να τη ρωτήσει?

Ναι Όχι Δεν ξέρω

8. Έχει δικαίωμα μια 17χρονη να φύγει από το σπίτι της και να φιλοξενηθεί σε ένα φίλο της χωρίς την άδεια των γονιών της?

Ναι Όχι Δεν ξέρω

9. Έχει δικαίωμα ένα παιδί με ειδικές ανάγκες να πηγαίνει στα ίδια σχολεία με παιδιά που δεν έχουν κάποιο πρόβλημα;

Ναι Όχι Δεν ξέρω

10. Έχει δικαίωμα ένας 16χρονος να κοιμάται ή να παίζει κάποιο ηλεκτρονικό παιχνίδι αφού γυρίσει από το σχολείο;

Ναι Όχι Δεν ξέρω

11. Έχει δικαίωμα ένας 10χρονος νεαρός να ζητήσει να απομακρυνθεί από τους ναρκομανείς γονείς του;

Ναι Όχι Δεν ξέρω

12. Έχετε βιώσει ποτέ το ρατσισμό μέσα στη σχολική κοινότητα;

Ποτέ Κάποιες φορές Αρκετές φορές Συχνά
Πολύ Συχνά

13. Έχει καταπατηθεί κάποιο/κάποια δικαιώματά σας στο χώρο του σχολείου?

Αν ναι, ποια είναι αυτά, και από ποιο/ποιους καταπατήθηκαν?

.....
.....

.....
.....
.....

14. Οι μαθητές στο σχολείο μου υφίστανται διάκριση/αποκλεισμό εξαιτίας των προσωπικών τους επιλογών όσο αφορά τον τρόπο ζωής, το ντύσιμο κ.λ.π.

Ποτέ Συχνά Πολύ Συχνά Πάντα

15. Το σχολείο μου παρέχει σε όλους τους μαθητές ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε σχολικά υλικά, εξοπλισμό και δραστηριότητες.

Ποτέ Συχνά Πολύ Συχνά Πάντα

16. Το σχολείο μου είναι δίκαιο και αμερόληπτο απέναντι σε όλους τους μαθητές όσο αφορά την επιβολή της πειθαρχίας και την απονομή των ποινών/ τιμωριών.

Ποτέ Συχνά Πολύ Συχνά Πάντα

17. Οι μαθητές του σχολείου μου έχουν ευκαιρίες να συμμετέχουν ατομικά ή ομαδικά σε δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων?

Ποτέ Συχνά Πολύ Συχνά Πάντα

18. Μπορείτε να σκεφτείτε ένα ανθρώπινο δικαίωμα;

.....
.....

19. Μπορείτε να σκεφτείτε ένα έγγραφο που διακηρύσσει τα ανθρώπινα δικαιώματα;

.....
.....

20. Γνωρίζετε μια οργάνωση που μάχεται για τα ανθρώπινα δικαιώματα;

.....
.....
Ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας στην έρευνά μας !!!
Νοέμβριος 2012

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΕΧΝΗΜΑΤΟΣ

Με αφορμή την Παγκόσμια μέρα για δικαιώματα των παιδιών, την 20 Νοεμβρίου, κατασκευάσαμε μια αφίσα - κολάζ με εικόνες και στοιχεία προκειμένου να ενημερώσουμε και να ευαισθητοποιήσουμε τους μαθητές του σχολείου μας. Η αφίσα αυτή αναρτήθηκε σε δημόσιο χώρο του σχολείου.

